

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 125/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej spoločnosťou Viktória Hellenbart, advokátska kancelária s. r. o., Martina Rázusa 23, Lučenec, v mene ktorej koná advokátka Mgr. Viktória Hellenbart, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 50 ods. 1, 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tlačovou besedou prezidenta Policajného zboru Slovenskej republiky gen. PaedDr. Tibora Gašpara a riaditeľa Národnej kriminálnej agentúry plk. JUDr. Petra Hraška, ktorá bola naživo odvysielaná 10. augusta 2017 o 11.00 h televíznou stanicou TA3 pod názvom „*Tlačová beseda policajného prezidenta T. Gašpara a riaditeľa Národnej kriminálnej agentúry Petra Hraška o objasnených kriminálnych prípadoch*“, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. októbra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 50 ods. 1, 2 a 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 8 dohovoru tlačovou besedou prezidenta Policajného zboru Slovenskej republiky gen. PaedDr. Tibora Gašpara a riaditeľa Národnej kriminálnej agentúry plk. JUDr. Petra Hraška, ktorá bola naživo odvysielaná 10. augusta 2017 o 11.00 h televíznou stanicou TA3 pod názvom „Tlačová beseda policajného prezidenta T. Gašpara a riaditeľa Národnej kriminálnej agentúry Petra Hraška o objasnených kriminálnych prípadoch“ (ďalej aj „tlačová beseda“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že „[s]ťažovateľka bola dňa 20. 07. 2017 vyzvaná vyšetrovateľom PPZ NAKA NPJ expozitúra stred, Banská Bystrica, priamo vo svojej advokátskej kancelárii na vydanie vecí dôležitej pre trestné konanie, ktorej výzve vyhovel a odovzdala polícii kúpne zmluvy, ktoré jej po overení ich podpisu u notára, do úschovy priniesla jej klientka.

Následne bolo rozhodnuté o obmedzení osobnej slobody sťažovateľky a táto bola po vykonaní výsluchu zadržanej, podozrivej osoby, z prečinu nepriamej korupcie podľa § 336 ods.1 Trestného zákona, umiestnená do cely predbežného zaistenia.

Dňa 21. 07. 2017 bolo sťažovateľke vznesené obvinenie, Uznesením vyšetrovateľa ČVS: PPZ-118/NKA-PK-ST-2017, ktoré prevzala a podala proti nemu sťažnosť, ktorú neskôr odôvodnila prostredníctvom splnomocneného obhajcu. Obvinená využila svoje právo vypovedať a dňa 21. 07. 2017 o 9.35 hodine sa zúčastnila vyšetrovacieho úkonu, výsluchu obvineného za prítomnosti svojho obhajcu.

O podanej sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia prokurátor zatiaľ nerozhodol.

Prezident Prezídia policajného zboru SR, ktorý je priamo nadriadený sekcii Národná kriminálna agentúra, ako vyplýva z aktuálneho organizačného poriadku vydaného Ministrom vnútra SR, spoločne s riaditeľom Národnej kriminálnej agentúry, ktorý je priamym nadriadeným vyšetrovateľa, konajúceho vo veci sťažovateľky, usporiadali dňa 10. 08. 2017 od 11. 00 v živom vysielaní tlačovú besedu, v ktorej prítomných novinárov, ako aj divákov TA3 informovali o objasnených kriminálnych prípadoch NAKA, kedy uviedli tri prípady, na prvom mieste prípad poisťovne RAPID Life a na druhom mieste prípad sťažovateľky a ďalší prípad týkajúci sa drogovej trestnej činnosti.“

Sťažovateľka sťažnosťou namieta, že informácie poskytnuté verejnosti na tlačovej besede boli označené zavádzajúcim spôsobom (ako „*objasnené prípady*“), čo v očiach verejnosti vyvoláva dojem o preukázaní spáchania trestnej činnosti (o uznaní sťažovateľky vinnou zo spáchania trestnej činnosti) napriek tomu, že vec bola v štádiu prípravného konania. Na tomto základe namieta aj to, že medializovaním veci sa vytvoril tlak na jej posúdenie zaangažovanými orgánmi verejnej moci, a to tak, že orgány verejnej moci, resp. aj verejná mienka môžu byť naklonené hodnotiť celú vec predsudkovo, teda ako uzavretú, a to tiež z dôvodu, že na tlačovej besede boli použité útržky zo skutkovej vety uznesenia o vznesení obvinenia („*opakovane žiadala*“, „*vypýtala*“). Sťažovateľka sa preto odvoláva na prezumpciu nevinu a namieta neprípustný zásah do priebehu vyšetrovania.

Sťažovateľka namieta, že nedostala v médiách priestor na zverejnenie svojho stanoviska a že prezentované informácie sprístupnili skutočnosti, ktoré boli súčasťou vyšetrovacieho spisu, aj osobám, ktoré budú v prípravnom konaní v pozícii svedkov. Ďalej namieta, že po medializovaní veci sa na mieste, kde sťažovateľka býva, začala verejná diskusia o celej kauze a kauza sa stala predmetom fabulácií, čo má negatívny vplyv na kvalitu jej života.

Záverom sťažnosti si sťažovateľka kladie otázku, «*či bude pán prezident policajného zboru informovať verejnosť, aj o tom, že „v objasnenom prípade“, sa prokurátor nerozhodol podať obžalobu, alebo ju súd spod obžaloby oslobodil a zvolá o tom tlačovú*

besedu. Otázne, pod akým názvom? Zle objasnené prípady? Z tohto celého je zrejmé, že takýto spôsob informovania je hrubým zásahom do ústavných práv občanov SR a sleduje v najlepšom prípade len pozitívnu prezentáciu úspešnej práce policajného zboru a národnej kriminálnej agentúry, na úkor potláčania ľudských práv občanov tohto štátu.».

Na základe uvedeného sťažovateľka v petite sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že tlačovou besedou prezidenta Policajného zboru Slovenskej republiky gen. PaedDr. Tibora Gašpara a riaditeľa Národnej kriminálnej agentúry plk. JUDr. Petra Hraška, ktorá bola naživo odvysielaná 10. augusta 2017 o 11.00 h televíznou stanicou TA3 pod názvom „*Tlačová beseda policajného prezidenta T. Gašpara a riaditeľa Národnej kriminálnej agentúry Petra Hraška o objasnených kriminálnych prípadoch*“, boli porušené jej základné práva podľa čl. 19 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 50 ods. 1, 2 a 3 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1, 2 a 3 dohovoru a čl. 8 dohovoru a aby sťažovateľke priznal náhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľka sa pred ústavným súdom dovoľáva práva na ochranu svojej osobnosti, konkrétne poskytnutia priestoru na vyjadrenie sa k tlačovej besede, poskytnutia priestoru na oznámenie výsledku prebiehajúceho trestného konania a posúdenia vplyvu informácií prezentovaných na tlačovej besede na kvalitu jej života.

V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že ochrana osobnosti je v právnom poriadku Slovenskej republiky nárokovateľná podaním žaloby na všeobecnom súde. Právomoc všeobecných súdov rozhodovať o nárokoch na ochranu osobnosti v posudzovanom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Navyše, nešlo o trestné konanie, na ktoré by platili príslušné procesné normy, išlo len o informáciu hovorca, ktorý nie je orgánom činným v trestnom konaní. Z toho vyplýva, že všetky námietky uvedené sťažovateľkou môžu byť uplatnené buď v civilnom, alebo v trestnom konaní podľa jej subjektívneho rozhodnutia.

Navyše, podľa názoru ústavného súdu z označenia prípadu za objasnený v posudzovanej veci nevyplýva predpojatosť, resp. viazanosť orgánov činných v trestnom konaní týkajúca sa hodnotenia viny. Pojem objasnenie tak, ako bol prezentovaný na tlačovej besede, sa týkal popisu konkrétneho momentu, ktorým trestné konanie toho času práve prešlo, a to ukončenia vyšetrovacích úkonov operatívy. Pre poskytnutie zmysluplnej informácie boli na tlačovej besede prezentované aj základné znaky skutku, o ktorom sa trestné konanie viedlo, a základné procesné úkony vo veci. Vyjadrenie na tlačovej besede však neobsahovalo žiadne úsudky hodnotiaceho charakteru týkajúce sa viny sťažovateľky, ktoré by znamenali začatie trestného stíhania proti sťažovateľke podľa príslušných procesných noriem Trestného poriadku.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v dotknutej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

O ďalších návrhoch sťažovateľky formulovaných v sťažnostnom petite (náhrada trov konania) z dôvodu odmietnutia sťažnosti nebolo potrebné rozhodnúť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. februára 2018